

คู่มือการปฏิบัติงาน

งานป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และ
สาธารณภัยในสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และสาธารณภัยในสถานศึกษา

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อสร้างเสริมการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัยในสถานศึกษา
- ๑.๒ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัยในสถานศึกษา

๒. ขอบเขตของงาน

- ๒.๑ ประชากรวัยเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
- ๒.๒ สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัยให้กับผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง
- ๒.๓ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้รับการดูแลด้านการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัย

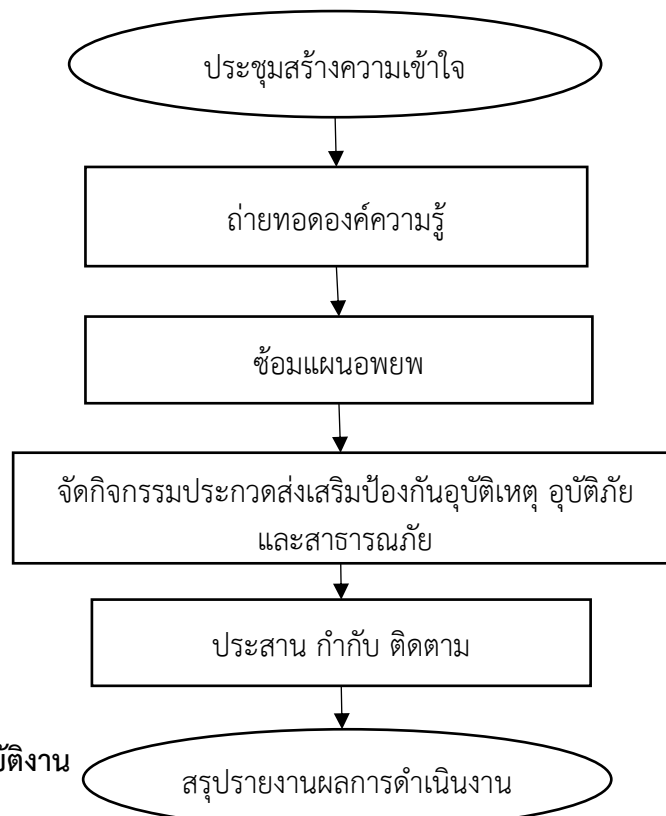
๓. คำจำกัดความ

๓.๑ อุบัติเหตุ หมายถึง อันตรายที่เกิดขึ้นโดยฉับพลัน ซึ่งไม่ได้คาดคิดมาก่อน อันเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความเสียหายทั้งทางร่างกายและทรัพย์สิน อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นได้กับทุกคน ทุกเวลา และทุกสถานที่ หากไม่มีการศึกษาและการป้องกันที่ดีพอ ย่อมมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้โดยง่าย

๓.๒ อุบัติภัย หมายถึง เหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดมาก่อน โดยไม่ตั้งใจให้เกิดขึ้น เป็นผลทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจและอาจทำให้เสียชีวิตได้

๓.๓ สาธารณภัย หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ รวมถึงภัยทางอากาศและการก่อวินาศกรรมด้วย

๔.๑ Flow Chart การปฏิบัติงาน

๕.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

สร้างความเข้าใจให้สถานศึกษา บุคลากรเห็นความสำคัญเกี่ยวกับงานป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณสุขของสถานศึกษา

๕.๑.๑ รับฟังหรือเข้าร่วมประชุมเพื่อรับนโยบายและแนวปฏิบัติงานป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณสุข จากกระทรวง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

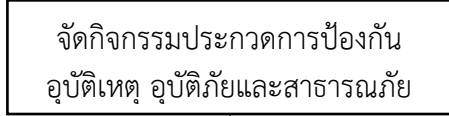
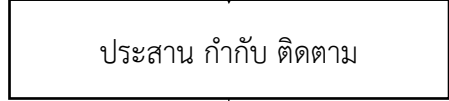
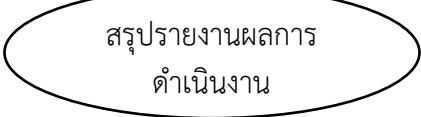
๕.๑.๒ การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สถานศึกษาโดยผ่านกระบวนการกิจกรรมส่งเสริมการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณสุข

๕.๑.๓ สนับสนุนให้มีการซ้อมแผนอพยพประจำปี

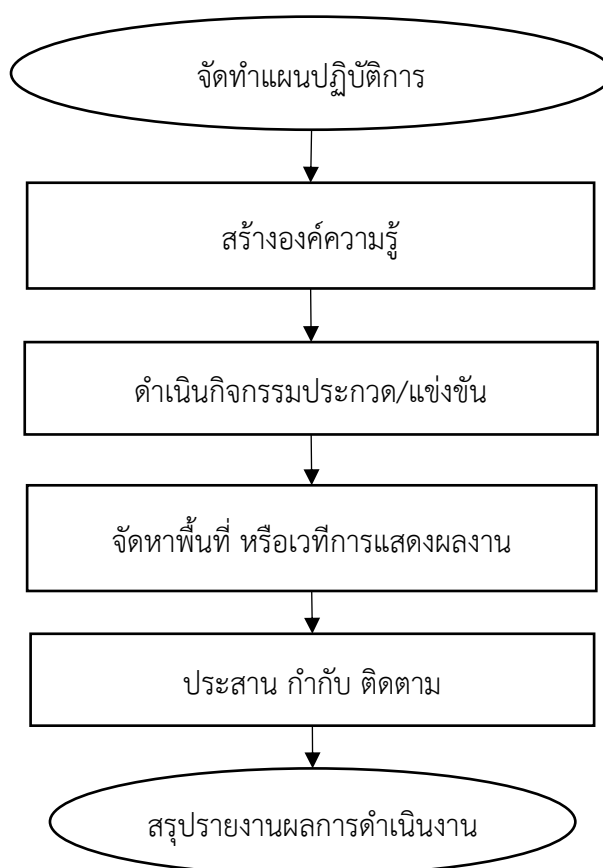
๕.๑.๔ การจัดกิจกรรมประกวดส่งเสริมป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณสุขดีเด่น

๕.๑.๕ ประสาน กำกับ ติดตาม ดูแลความปลอดภัยของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

๖.๑ มาตรฐานคุณภาพงาน

ชื่องาน งานป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัยในสถานศึกษา		สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา			
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้สถานศึกษา บุคลากร เห็นความสำคัญเกี่ยวกับงานป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัย					
ลำดับ ที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑		รับฟังหรือเข้าร่วมประชุมเพื่อรับ นโยบายและแนวปฏิบัติการป้องกัน อุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัย	พฤษภาคม	-	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา
๒		ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สถานศึกษา	มิถุนายน	-	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา
๓		สนับสนุนให้มีการซ้อมแผนอพยพ ประจำปี	ตลอดปีการศึกษา ประจำปี	-	ครูผู้รับผิดชอบ
๔		จัดกิจกรรมประกวดส่งเสริมป้องกัน อุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัยดีเด่น	มกราคม – กุมภาพันธ์ ของปีถัดไป	-	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา/ ครูผู้รับผิดชอบ
๕		ประสาน กำกับ ติดตาม ดูแลความ ปลอดภัยของนักเรียน	มีนาคมของปีถัดไป	-	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา
๖		สรุปรายงานผลการดำเนินการ	-	-	-

๔.๒ Flow Chart การปฏิบัติงาน

๕.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ส่งเสริมประสานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินปฏิบัติการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณสุขในสถานศึกษา

๕.๒.๑ จัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๕.๒.๒ สร้างองค์ความรู้ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่รับผิดชอบ และดำเนินการขับเคลื่อนตามโครงการที่กำหนด

๕.๒.๓ จัดประกวด/แข่งขัน/เฝ้าระวังตามกำหนดระยะเวลาของกิจกรรมในทุกระดับ

๕.๒.๔ จัดหาพื้นที่ เวทีให้นักเรียนได้แสดงผลงานหรือกิจกรรมที่ได้ดำเนินโครงการต่อสาธารณชนโดยทั่วไป

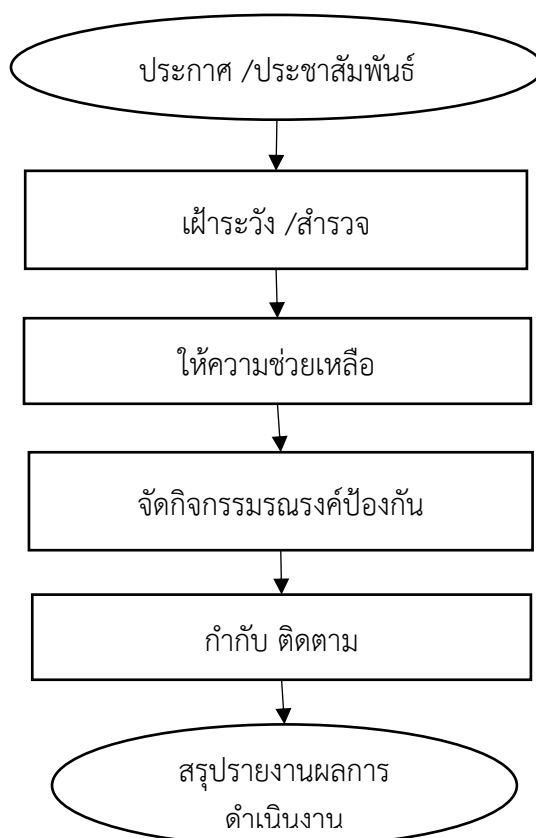
๕.๒.๕ ประสาน กำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน

๕.๒.๖ สรุปรายงาน

๖.๒ มาตรฐานคุณภาพงาน

ชื่องาน งานป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัยในสถานศึกษา		สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา			
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ สพท. มีการประสาน ส่งเสริมร่วมกับหน่วยงานอื่นในการจัดกิจกรรมป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัย					
ลำดับ ที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑		จัดทำแผนปฏิบัติการ	เมษายน	แผนปฏิบัติการ	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๒		สร้างองค์ความรู้ให้กับผู้บริหาร สถานศึกษา ครูที่รับผิดชอบ และ ดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรม	พฤษภาคม	-	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๓		ประกวด/แข่งขัน/เฝ้าระวัง ตาม กำหนดระยะเวลาของกิจกรรมนั้น ๆ	ตลอดปีการศึกษา	-	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๔		จัดหาพื้นที่ เวทีให้นักเรียนได้แสดง ผลงานหรือกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ	กุมภาพันธ์ ของปีถัดไป	-	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๕		ประสาน กำกับ ติดตามการ ดำเนินงานของโรงเรียน	มีนาคม ของปีถัดไป	แบบฟอร์มการติดตาม	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๖		สรุปรายงานผลการดำเนินการ	มีนาคม ของปีถัดไป	แบบสรุปรายงาน ดำเนินการ	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๔.๓ Flow Chart การปฏิบัติงาน

๕.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัย

๕.๓.๑ ประกาศ ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัย

๕.๓.๒ การเฝ้าระวัง สำรวจ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหาที่พบ

๕.๓.๓ การช่วยเหลือด้านการป้องกัน ด้านจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเสริมสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน ให้ดีขึ้น

๕.๓.๔ จัดกิจกรรมการรณรงค์ป้องกัน เช่น การจัดนิทรรศการ การเผยแพร่เอกสารการประกวดกิจกรรมต่าง ๆ

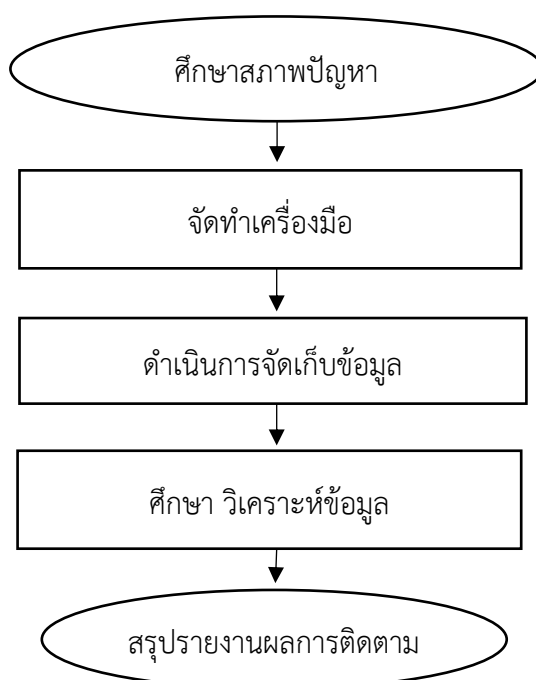
๕.๓.๕ การติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน

๕.๓.๖ สรุปรายงานผล

๖.๓ มาตรฐานคุณภาพงาน

ชื่องาน งานป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัยในสถานศึกษา		สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา			
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย เผื่อระวังติดตามดูแล ป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัย					
ลำดับ ที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑		ประกาศ ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัย	พฤษภาคม	ประกาศ สพท.	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๒		เผื่อระวัง สำรอง เพื่อช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหาที่พบ	มิถุนายน	-	ครูผู้รับผิดชอบ
๓		ช่วยเหลือด้านการป้องกัน ด้านจัดหาวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน	ตลอดปีการศึกษา	-	ครูผู้รับผิดชอบ
๔		รณรงค์ป้องกัน เช่น การจัดนิทรรศการ เผยแพร่เอกสารประกวดกิจกรรมต่าง ๆ	กุมภาพันธ์ของปีถัดไป	-	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา / ครูผู้รับผิดชอบ
๕		ประสาน กำกับ ติดตามการดำเนินงาน	มีนาคมของปีถัดไป	แบบฟอร์มการติดตาม	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา / ครูผู้รับผิดชอบ
๖		สรุปรายงานผลการดำเนินการ	มีนาคมของปีถัดไป	แบบสรุปผลการดำเนินการ	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๔.๔ Flow Chart การปฏิบัติงาน

๕.๔ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ประเมิน ติดตามผลการปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง

๕.๔.๑ ศึกษาสภาพปัญหาด้านส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา

๕.๔.๒ จัดทำเครื่องมือให้สอดคล้องกับขอบเขตที่จะประเมินและติดตาม

๕.๔.๓ ดำเนินการเก็บข้อมูล

๕.๔.๔ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล

๕.๔.๕ สรุปรายงาน เผยแพร่ผลการติดตาม

๖.๔ มาตรฐานคุณภาพงาน

ชื่องาน งานป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและสาธารณภัยในสถานศึกษา		สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา			
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ สพท. มีการประเมิน ติดตามผลการปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง					
ลำดับ ที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑		ศึกษาสภาพปัญหาด้านส่งเสริม ความปลอดภัยในสถานศึกษา	เมษายน	-	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๒		จัดทำเครื่องมือให้สอดคล้องกับ ขอบเขตที่จะประเมินและติดตาม	พฤษภาคม	เครื่องมือประเมิน	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๓		ดำเนินการเก็บข้อมูล	ธันวาคม	-	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๔		วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และให้ ข้อเสนอแนะ	มกราคมของปี ถัดไป	-	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๕		สรุปผล เผยแพร่ผลการติดตาม	มีนาคมของปีถัดไป	-	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๗. เอกสารอ้างอิง

๗.๑ คู่มือแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๖
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๗.๒ สรุบบทเรียน การจัดการฝึกซ้อมแผน: กรณีโรคติดต่ออุบัติใหม่ พ.ศ.๒๕๕๕ กรมควบคุมโรค
กระทรวงสาธารณสุข

๗.๓ เอกสารประกอบการอบรม โครงการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและให้ความรู้แก่นักเรียนด้านการ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

๘. แบบฟอร์มที่ใช้

๘.๑ บันทึกหนังสือราชการ

๘.๒ หนังสือราชการประเภทภายนอก

๘.๓ แบบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

๘.๔ แบบประเมินติดตามผลการดำเนินโครงการต่าง

